

"Hayata Bakışınızı Deęiřtirir."

MELEKLERE

İMAN

FEYYAZTV

“Hayata Bakışınızı Deęiřtirir.”

MELEKLERE

İMAN

FEYYAZTV

İÇİNDEKİLER

1- Semavat hayat sahibi mahluklarla doludur.	4
2- Kâinat kitabı okunmak için yazılmıştır.	6
3- Hayatın mahiyeti ve meleklerin varlığı	11
4- Tüm dinlerin ve ihtisas ehlinin melekleri kabulü	14
5- İspata karşı inkârın kıymeti yoktur.	16
6- Bir meleğin varlığı nevin varlığına işaret eder.	18
7- Allah'ın varlığını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat ederler.	20
8- Melekler tesbih eden varlıkların temsilcileridir.	23
9- Görmemek, olmamaya delil değildir.	27
10- Efendimizin risaleti meleklerin varlığını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmektedir.	30
11-Kur'an'ın hakkaniyeti meleklerin varlığını da ispat eder.	32
Melekler neden yaratıldı ve görevleri?	34
Meleklerin görevleri nelerdir?	34
Başlıca büyük melekler ve görevleri	35
Her ruhu bizzat Hz. Azrail (a.s.) mı kabzediyor?	37
Melekler vazifelerinde hakiki tesire sahip midirler?	39

1- Semavat hayat sahibi mahluklarla doludur.

Dünyamızın bu kadar küçüklüğü ile beraber bu kadar çok hayat sahibine mesken olması; toprağında, denizinde ve her yerinde bir karış yerin dahi hayat sahibi mahluklardan boş kalmaması ispat eder ki semavatın yıldızları dahi boş değildir. O yıldızlar da Dünya gibi hayat sahipleriyle şenlendirilmiş, oradaki şartlara uygun mahluklar ve sakinler ile doldurulmuştur. Bu delili şu misal ile daha iyi anlayabiliriz:

Biri Bedevi, diğeri Medeni iki adam arkadaş olup İstanbul gibi haşmetli bir şehre geliyorlar. O büyük ve muhteşem şehri gezerken uzak bir köşesinde pis, perişan, küçük bir haneye, bir fabrikaya rast geliyorlar. Görüyorlar ki o hane amele, sefil ve miskin adamlarla doludur. Ve o hanenin her tarafı hayat sahipleri ve ruh sahipleri ile şenlendirilmiştir. Fakat onların yiyecekleri birbirinden farklıdır ve kendilerine mahsus hayat şartları vardır. Bir kısmı sadece bitki yemekte, bir kısmı balık yemekte ve diğer bir kısmı da başka bir şey yemektedir. O iki adam bu hâli görüyorlar ve sonra bakıyorlar ki uzakta binlerce süslü saraylar ve yüksek köşkler var. O iki adam uzaklık sebebiyle ve yahut göz zayıflığı sebebiyle veya o saraydakilerin gizlenmesi sebebiyle o sarayın sakinlerini o saraylarda göremiyorlar. Ayrıca şu küçük hanedeki hayat şartları da o saraylarda bulunmuyor.

Şimdi o iki kişiden Bedevi olan adam bu sebeplere binaen yani görünmediklerinden ve buradaki hayat şartları orada bulunmadığından dolayı: “O saraylar ve kasırlar sakinlerden hâlidir, boştur, içinde hayat sahibi yoktur.” der ve vahşetin en ahmakça hezeyanını yapar.

İkinci adam ise der ki: “Ey bedbaht! Şu küçük haneyi görüyorsun ki hayat sahipleriyle doldurulmuş. Her karışından hayat fışkırıyor. Ve biri var ki bunları her vakit tazelandiriyor. Her gün bir kafileyi alıp yerine başka bir kafileyi gönderiyor. Bunları hikmetle idare ediyor. Bak! Bu hane etrafında boş bir yer yoktur. Her yer hayat sahipleriyle şenlendirilmiştir.

Acaba hiç mümkün müdür ki şu uzakta bize görünen şu muntazam şehrin, şu hikmetli tezyinatın ve şu sanatlı sarayların kendilerine münasip âli sakinleri bulunmasın?

Ve o saraylar boş bırakılsın!

Elbette o saraylar tamamen doludur ve orada yaşayanlara göre başka hayat şartları vardır. Evet, ot yerine belki börek yerler, balık yerine baklava yiyebilirler. Uzaklık sebebiyle veyahut gözümüzün kabiliyetsizliği sebebiyle onları göremememiz veya onların gizlenmesi ve bize görünmemesi onların olmamalarına hiçbir cihette delil olamaz.

Zira görmemek olmamaya delil değildir. Nice gözümüzün görmediği mahluklar, eşyalar ve hadiseler vardır ki onların varlığından şüphe edilmez.

Şimdi geldik temsilin hakikatine:

Temsilde İstanbul'a benzetilen haşmetli şehir bu âlemdir ve kâinattır.

O iki adamdan biri Kâfir ve münkir, diğeri mümin ve Müslüman'dır.

Şehirdeki küçük hane ise hanemiz ve evimiz olan Dünya'dır.

Şehirdeki uzaktan görünen yüksek saraylar ve âli kasırlar ise yıldızlar, güneşler ve semavatın diğer menzilleridir.

Şehirdeki küçük hanenin her tarafının hayat sahipleriyle dolu olması ise Dünyamızın her karışında canlıların ve hayat sahiplerinin bulunmasıdır. Zira denizlerin yüzlerce metre derinliğinden tutun toprağın içine kadar, havadan tutun ağaçların yapraklarına kadar her yer kendine mahsus canlılar ile doludur. Hiçbir yer boş ve hayatsız bırakılmamıştır. İşte aynen bu temsil gibi, yıldızlara ve galaksilere kıyasla Dünyamız küçük bir hane gibidir. Buna rağmen her tarafı hayat sahipleri ile doldurulmuş, hayat sahiplerine vatan olmuştur. Hatta yumurta gibi, tohum gibi, su damlası gibi en adi ve basit şeylerden hayat fişkırtılmış. Âdetâ her şey bir menba-ı hayat kesilmiştir. İşte bu hâl apaçık ispat eder ki şu nihayetsiz feza ve şu muhteşem semavat güneşleriyle, yıldızlarıyla ve burçlarıyla hayat sahibi, şuur sahibi mahluklarla doludur ki Kur'an bunları melaike ismiyle isimlendirir.

Zira Dünya'nın bu kadar küçüklüğü ile birlikte böyle nihayetsiz hayat sahiplerine mesken olduğunu gördükten sonra o koca yıldızları boş ve hâli zannetmek mümkün değildir. Bu Dünya'nın böyle hadsiz hayat sahipleriyle doldurulması ispat eder ki bu âlem şehrinin sultanı olan Allah hayata önem veriyor ve bu âlemi yaratmasındaki hikmetlerin birçoğunu hayat sahipleri ile tahakkuk ettiriyor. Hâl böyle iken nasıl olur da semavatın o koca yıldızlarını boş bırakabilir?

Demek, meleklerin varlığı insan ve hayvanların vücudu kadar kat'idir. Zira şu zeminimizin semaya nispeten küçüklüğü ile beraber hadsiz hayat sahibi mahluklarla doldurulması, ara sıra boşaltılıp tekrar yeni varlıklarla şenlendirilmesi ispat eder ki şu muhteşem burçlar sahibi olan semavat dahi hayat sahibi mahluklarla doludur. O mahluklar dahi, insanlar ve cinler gibi şu âlem sarayının seyircileri ve şu kâinat kitabının mütalaacıları ve saltanat-ı İlahiyyenin dellalleridir.

2- Kâinat kitabı okunmak için yazılmıştır.

Bir kitap niçin yazılır? Elbette okunması için.

Peki bir resim niçin yapılır? Elbette temaşa edilmesi için.

Ya da bir sergi niçin açılır? Elbette seyirciler için.

O hâlde diyebiliriz ki okunmayacak bir kitabı yazmak, temaşa edilmeyecek bir resmi yapmak ve seyircisi olmayacak bir sergiyi açmak abestir ve hikmetsizliktir.

Peki şimdi sorsak: Son derece hikmet sahibi bir zatı görseniz ki bir kitap yazmış... Acaba o kitabın okunacak olmasından hiç şüphe eder misiniz? Elbette ki hayır! Çünkü o zatın hikmeti okunmayacak bir kitabın yazılmasına müsaade etmemektedir. Madem kitabı yazmıştır o hâlde elbette onu okutacaktır.

Ya da son derece hikmet sahibi bir zatı görseniz ki mükemmel bir resim yapmış... Acaba bu resmin başkaları tarafından temaşa edilecek olmasından hiç şüphe eder misiniz? Elbette hayır! Çünkü bu zatın son

derece hikmet sahibi olması, temaşa edilmeyecek bir resmi yapmasına müsaade etmemektedir. Madem yapmıştır elbette temaşa ettirecektir.

Ya da son derece hikmet sahibi olan bir zat bir sergi açsa hiç mümkün müdür ki bu sergiyi seyircisiz bıraksın? Elbette bırakmaz! Çünkü sergi seyirciler için, orada tenezzüh edecek olanlar için kurulur. Onlar olmadan serginin bir kıymeti yoktur. Ve onlar olmazsa bu sergilerin açılması ve bu çarşıların kurulması abesle iştigaldir. Elbette o zatın hikmeti böyle abesle iştigaline müsaade etmeyecektir.

O hâlde bütün bu mütalaalardan şu neticeye varabiliriz ki:

- Hikmetli bir zatın yazdığı kitap mütalaa edicilerin,
- Yaptığı resim temaşa edicilerin,
- Ve açtığı sergi de seyircilerin varlığını gerektirir ve iktiza eder.

Aynen bunun gibi, bu dünya ve şu âlem dahi hikmetle yazılmış bir kitaptır. Sanatla yapılmış bir resimdir. Misafirlerin yolları üzerinde kurulmuş bir çarşı ve seyirciler için açılmış bir sergidir.

Elbette bu âlem kitabını okuyacak, mütalaa edecek ve manalarını tefekkür edecek varlıklara ihtiyaç vardır. Mesela şimdi beraber bir çiçek kitabını okuyalım. Bakalım onun kâtibi onda neler yazmış, hangi isimlerini tecelli ettirmiş?

- Bir çiçek topraktan çıkması ile Allah'ın “Bâis” ismine,
- Çekirdeği yarmasıyla “Fâlik” ismine,
- Rengârenk boyanmasıyla “Mülevvin” ismine,
- Süslenmesiyle “Müzeyyin” ismine,
- Bir derece hayata sahip olmasıyla “Muhyi” ismine,
- Şekliyle “Musavvir ve Bâri” isimlerine,
- Beslenmesiyle “Rezzak, Rahman, Kerim, Mün'im, Mukît” gibi isimlere,

– Diğer emsali çiçeklere benzemesiyle “Vâhid, Ehad, Ferd” gibi isimlere,

– Yaratılmasıyla “Hâlik” ismine,

– Ölümüyle “Mümit” ismine,

– Birçok menfaatin kendisine takılmasıyla “Hakîm” ismine,

– Temizliği ile “Kuddûs” ismine ve saymakla bitiremeyeceğimiz onlarca isme mazhardır.

Yani bir çiçek kitabında böyle onlarca isim yazılmıştır. Âdeta o kitap Esma-ül Hüsna’nın bir kasidesi hükmündedir. Hangi satırına, hangi kelimesine baksanız bir ismin yazılı olduğunu görürsünüz.

Peki kaidemiz neydi?

Kaidemiz şuydu: Bir kitap okunmak için yazılır. Okuyucusu olmayan bir kitabı yazmak abestir ve hikmetsizliktir. Madem her kitap okunmak, mütalaa edilmek ve tefekkür için yazılır. O hâlde hikmetle yazılmış bu çiçek kitabını kim okuyacak, kim mütalaa edecek ve onda yazılmış olan İlahî isimleri kim tefekkür edecek?

İnsanlar ve cinlerin bu vazifeyi hakkıyla yapamadıkları ve yapamayacakları aşikârdır. Bir de denizlerin dibinde, toprağın içinde ve semavatın kandillerinde yazılan kitapları düşünün. İns ve cinnin nazarları bile oralara ulaşamaz. Nerede kaldı oralarda yazılmış kitapları okusun, mütalaa ve tefekkür etsin!

O hâlde meleklerin varlığını inkâr edebilmek için:

1- Hâşâ, binler defa hâşâ! Allah’ın hikmetini inkâr etmek ve Allah’ın -hâşâ- abesle iştigal ettiğini kabul etmek gerekir. Bu kabul edildiğinde ise her biri binlerce hikmetle yaratılmış olan şu mahluklar ve menba-ı hikmet olan şu kâinat parmaklarını bu kişinin gözüne sokar, kör olası gözünü çıkarır!

2- Âlemdeki kitapları inkâr etmek gerekir. Çünkü kitap olmazsa okumak ve tefekkür vazifesi de olmaz. Yani meleklerin varlığına ihti-

yaç kalmaz. Bu ise bu kâinatı ve içindeki eşyayı inkâr etmek ve kendi vücuduyla beraber her şeyin hayal olduğunu kabul etmekle mümkündür. Bunu kabul etmek de insanın aklını başından atmadığı müddetçe mümkün değildir. O hâlde geriye tek seçenek kalıyor ki o da yazılan bu hadsiz kitabı okuyacak, mütalaa edecek ve onlardaki manayı tefekkür edecek meleklerin ve ruhanilerin varlığını kabul etmektir. Bu, kitapların vücudu kadar kat'idir ve kesindir.

Âlemin kendisi ve içindeki her bir eşya bir cihette kitap olup okuyucular ve tefekkür edicileri istediği gibi, diğer bir cihetten de her şey sanatla yapılmış bir resimdir ve bir tablodur. Kuşlara bakın! Nasıl farklı farklı renklerde boyanmış. Bazen bir kuşa 7-8 farklı renk vurulmuş. Kelebeklere bakın! Nasıl da ziynetlendirilmiş ve süslendirilmiş. Ağaçlara bakın! Nasıl da hepsi çiçeklerle, yapraklarla ve meyvelerle güzelleştirilmiş. Bunları gördükten sonra hiç meleklerin varlığından şüphe edilebilir mi?

Basit bir resim bile seyir ve temaşa edeceklerin varlığını isterse ve temaşa edenler olmadığında o resmin yapılması abes olursa, hiç mümkün müdür ki şu son derece sanatlı resimler hükmünde olan âlem ve içindeki eşya seyircilerin ve temaşa edicilerin vücudunu istemesin? Elbette isteyecek!

Peki bu vazifeyi insanların ve cinlerin hakkıyla yaptığını söylemek mümkün müdür? Nerede! Bırakın insanların gözü önündeki resimleri temaşa etmesini, ilk önce insanlar bu kâinatın kaçta kaçını görebiliyorlar ki temaşa vazifesini hakkıyla yerine getirebilsinler! Zaten gördüklerini de gaflet sebebiyle seyredermiyorlar. O hâlde bu müstesna resimleri ve sanat eserlerini daima seyredecek ve temaşa edecek varlıklara ihtiyaç yok mudur? Elbette vardır ki bunlar da melekler ve ruhanilerdir.

Madem bir resim temaşa edilmesi için çizilir ve temaşa eden olmaksızın bir resmi çizmek hikmete uygun değildir. Herhâlde Allah da çizmiş olduğu bunca resmi seyircisiz bırakmayacak ve onları meleklerle seyrettirecektir. Bunu inkâr edebilmek için:

1- Âlemdaki bu resimleri ve sanat eserlerini inkâr etmek,

2- Ya da bu sanat eserlerinin sahibi olan Allah'ı -hâşâ- hikmetsizlikle itham etmek gerekir ki bu iki şık da mümkün değildir.

O hâlde geriye tek bir şık kalıyor ki o da bu âlemdeki her bir eşyayı böyle müstesna bir sanat eseri hükmünde yapan Allah-u Teâlâ elbette bu resimleri temaşa edip: “Maşaallah, bârekallah, ne güzel yapılmış!” diyerek kendisini ve sanatını takdir edecek, tahsin edecek varlıkları yaratacaktır. Zira yaratılışın en yüce gayesi budur. Bu vazifeyi yapacak olanlarda meleklerden ve ruhanilerden başkası değildir.

Âleme bir kitap nazarıyla baktığımızda nasıl onu okuyup mütalaa edecek ve ondaki manaları tefekkür edecek meleklerin varlığı lazımdır. Ve yine âleme sanatlı bir resim gözüyle baktığımızda nasıl o resmi temaşa edip sanatkârını takdir ve tahsin edecek meleklerin varlığı gerekmektedir. Aynen bunun gibi, bu âleme bir çarşı ve sanat eserlerinin bir sergisi gözüyle baktığımızda da bu çarşayı şenlendirecek ve bu sergide seyir ve gezinti yapacak meleklerin varlığı gerekmektedir.

Sözün özü: Allah-u Teâlâ'nın bu kâinatı had ve hesaba gelmeyen ince sanatlarla, mükemmel tezyinatla, manidar güzelliklerle ve hikmetli nakışlarla süslememesi apaçık bir şekilde tefekkür edicilerin, beğenip takdir edicilerin nazarlarını ister, vücudlarını talep eder.

Evet, nasıl ki güzellik bir âşık ister. Öyle de şu nihayetsiz güzel sanat dahi âşıkları olan melaike ve ruhanilerin varlığını ister.

Madem bu nihayetsiz sanat eserleri nihayetsiz bir tefekkürü ve ibadeti istiyor. İnsanlar ve cinler ise şu nihayetsiz vazifeye, sonsuz tefekküre, geniş ibadete ve şu hikmetli nezarete karşı milyonda birini ancak yapabiliyor. O hâlde bu nihayetsiz ve çok çeşitli olan vazifelere ve ibadete nihayetsiz meleklerin neveleri lazımdır ki büyük bir mescid hükmünde olan şu kâinatın safları onlarla doldurulsun ve şenlendirilsin.

Evet, şu kâinatın her bir yerinde meleklerden ve ruhanilerden birer taife tefekkür ve diğer ibadetlerle vazifelenmiş olarak bulunurlar. İzn-i İlâhî ile bu âlemi seyredip tefekkür ederler. İnsan ve cinlerin yapamadığı birçok vazifeyi yaparlar.

3- Hayatın mahiyeti ve meleklerin varlığı

Hayatın mahiyeti ve kıymeti semavatın meleklerden ve ruhanilerden boş kalamayacağına bir delildir. Şöyle ki:

- Hayat şu kâinatın en ehemmiyetli gayesidir.
- En büyük neticesidir.
- En büyük bir nimetidir.
- Mevcudatın keşşafıdır.
- Her şeyin başı ve esasıdır.
- En parlak nurudur.
- En latif mayasıdır.
- Her şeyden süzülmüş bir hülasesidir.
- En mükemmel meyvesidir.
- En yüksek kemalidir.
- En güzel cemalidir.
- En latif ziynetidir.
- Hem sırr-ı vahdetidir.
- Kâinatın birlik bağıdır.
- Kemalatının menşesidir.
- Âlemin kıymet ve mahiyetçe en harika sanatıdır.
- En küçük bir mahluku bir kâinat hükmüne getiren mucizekâr bir hakikattir.
- Kâinatın küçük bir mahlukta yerleşmesine vesile olan âdeti koca kâinatın bir nevi fihristisini o hayat sahibinde gösteren bir iksirdir.
- Bir mahluku kâinatla münasebettar eden ve bir şeyi bütün eşyaya

malik hükmüne getiren bir mucizedir. Hayat ile her bir hayat sahibi diyebilir ki: “Şu bütün eşya benim malımdır, dünya hanemdir, kâinat malikim tarafından verilmiş bir mülktür.”

- Hayat girdiği her mahluku küçük bir kâinat yapan bir hakikat-i nuraniyedir.

- Hem küçük bir mahluku büyük bir mahluk gibi büyüten ve bir ferdi bir nev gibi âlem hükmüne getiren ve rububiyet cihetinde kâinatı bölünme ve iştirak kabul etmez bir bütün hükmünde gösteren fevkalade harika bir sanat-ı İlahiyedir.

- Hem kâinat içinde Allah’ın varlığına işaret eden delillerin en parlak, en mükemmeli ve en kat’isi olan İlahî bir nakışdır.

- Hem diğer varlıkları kendine hizmet ettiren, nazdar, nazik ve nazenin bir cilve-i rahmettir.

- Hem İlahî fillerin gayet cami bir aynasıdır.

- Hem birçok İlahî isimlerin cilvelerini içine alan ve o isimleri kendine tabi kılan bir hakikattir.

- Hem görmek, işitmek, hissetmek gibi umum duyguların menşei ve madeni olan bir esastır.

- Hem hayat kâinat fabrikasında öyle bir tezgâhtır ki öyle bir istihale makinesidir ki mütemadiyen her tarafta işliyor, tasfiye yapıyor, temizlendiriyor, terakki veriyor ve nurlandırıyor.

- Hem atom kabilelerine güya hayatın yuvası olan cesedi o atomlara vazife gördürmek, nurlandırmak ve talimat yaptırmak için bir misafirhane, bir mektep ve bir kışla yapan kumandandır. Âdeta Hayy ve Kayyum olan Allah-u Teâlâ bu karanlıklı, fâni ve süfli olan dünya âlemini hayat vasıtasıyla latifleştiriyor, tazelandiriyor, ışıklandırıyor, bir nevi beka veriyor ve baki bir âleme gitmeye hazırlıyor.

- Hem hayatın her yüzü parlaktır, kirsizdir, noksansızdır, ulvidir.

- Hem hayatın hakikati imanın altı şartına bakıp onları ispat eden bir burhandır.

- Hem hayat kâinatın en büyük maksadı ve neticesi olan şükür, hamd, ibadet ve muhabbeti netice veren bir sırr-ı âzamdır.

Hayatsız bir cisim koca bir dağ bile olsa yetimdir, gariptir, yalnızdır. Münasebeti yalnız oturduğu mekân ile ve ona karışan şeyler ile. Kâinatta ne varsa o dağa nispeten yoktur. Çünkü ne hayatı var ki hayatla alakadar olsun ne şuuru var ki eşyaya taalluk etsin. Şimdi bak, küçücük bir cisme. Mesela bal arısına... Hayat ona girdiği anda bütün kâinatla öyle münasebet tesis eder ki bütün âlemle bilhassa zeminin çiçekleriyle ve bitkileriyle öyle bir ticaret yapar ki âdetâ şöyle diyebilir: “Şu yeryüzü benim bahçemdir, ticarethanemdir.” İşte o arı hayat sayesinde dünya ile bir ünsiyet kurar ve tasarrufa sahip olur.

İşte hayatın kıymetine dair saydığımız bu otuz bir özellik ki her biri hakkında özel bir risale yazılabilir. Bizler meseleyi uzatmamak için kısa keserek cümlelerin izahını sizin fehminize havale ettik. İşte hayatın bütün bu özellikleri sayesinde denilebilir ki hayat olmazsa vücud vücud değildir. Yokluktan farkı yoktur.

Madem hayat bu kadar ehemmiyetlidir. Ve madem bu ehemmiyetten dolayı şu küçücük dünyamız had ve hesaba gelmeyen hayat sahipleri ile doldurulmuştur. Elbette ve elbette bu hâlden şu neticeye ulaşılır ki; şu semavi saraylar ve yüksek burçlar dahi kendilerine münasip hayat sahibi, şuur sahibi sakinlerle doludur. Balık suda yaşadığı gibi, o nurani sakinlerde oralarda yaşarlar.

Şimdi düşünelim. Dünyamızda hayat sahibi mahluklar olmasaydı dünyamız nasıl olurdu? Bu durumda dünyanın bir önemi kalır mıydı? Hatta dağları altından, taşları yakuttan ve toprağı zümrütten olsaydı acaba önemi olur muydu? Hatta bırakın dünyayı cennet o güzelliğı ile birlikte hayat sahiplerinden mahrum kalsaydı ve içinde tek bir canlı olmasaydı cennetin bir önemi olur muydu? Elbette olmazdı!

O hâlde hayat bu kadar kıymetli ve vücudun olmazsa olmazı iken nasıl olur da semavatın boş ve hayatsız olduğuna hüküm verilebilir?

Hayata bu kadar kıymet veren ve yeryüzünü hayat sahibi mahluklarla her an şenlendiren ve hayata bu derece büyük neticeler takan Allah-u Teâlâ hiç mümkün müdür ki o yıldızları boş, hâlî ve çıplak bıraksın? Hikmeti buna hiç müsaade eder mi? Elbette etmez! Ve etmemiştir.

Bu sebeple melaike ve ruhaniler namıyla meşhur taifeleri yaratmış, oraların sakinleri ve seyircileri yapmıştır.

4- Tüm dinlerin ve ihtisas ehlinin melekleri kabulü

Sabit bir kaidedir ki: **“Bir fende veya sanatta, münakaşaya sebep olan bir meselede o fen ve sanatın uzmanlarının sözü geçer. O fenden ve sanattan olmayan birisi ne kadar da dâhi olsa sözüne itibar edilmez.”**

Mesela küçük bir hastalığın keşfinde büyük bir mühendisin sözüne bakılmaz. Tıp konusunda söz doktorlarındır ve basit bir doktorun sözü bu fenden olmayan büyük bir dâhinin sözüne tercih edilir.

Aynen bunun gibi, dinî konularda ve imani hakikatlerde de bu sahanın âlimlerinin ve muhakkiklerinin sözü geçerli olup aklı gözüne inmiş bir filozofun sözüne itibar edilemez. Bilhassa maddiyatla çok uğraşan ve gittikçe maneviyattan uzaklaşan ve nura karşı körleşen ve kabalaşan ve aklı gözüne inen en büyük bir filozofun inkâr sözü maneviyatta nazara alınmaz ve kıymetsizdir.

Demek, meleklerin varlığı hakkındaki söz bu sahanın mütehasısları olan âlimlere mahsustur. Onların tamamı ise meselemiz olan meleklerin varlığı hakkında müttefiktir. Hangi kuvvet var ki onların sözünü çürütebilsin ve hükümden düşürebilsin?

Evet, meselemiz olan meleklerle iman öyle bir meseledir ki:

- Bütün peygamberler ümmetlerine ders vermiş.
- Bütün semavi dinler varlığını kabul etmiş.

- Bütün evliya gördüklerine dayanarak varlığında ittifak etmiş.
- Ve bütün asfiya ve âlimler delillerine itimaden varlığına şehadet etmiştir. İşte meselemizde böyle büyük bir icma ve görüş birliği vardır. Bütün ehl-i akıl ve ehl-i nakil bu meselede ittifak etmişlerdir.
- Hatta maddiyatta çok ileri giden filozofların “meşşâiyyun” kısmı dahi melaikenin varlığını inkâr edemeyerek: “Her nevin kendine mahsus mücerred bir ruhu vardır.” diyerek melekleri böyle tabir ediyorlar.
- Filozofların “işrakîyyun” kısmı da melaikenin manasını kabule mecbur kalarak fakat yanlış olarak “ukul-u aşera” yani “on akıl” ve “erbabü-l enva” yani “nevlerin rableri” diye isimlendirmişlerdir.
- Hatta akılları gözlerine inmiş, görmediğine inanmayan maddeperest tabiatçılar bile melaikenin manasını inkâr edemeyerek “kuvve-i sâriye” yani “cereyan eden kuvvetler” namını vererek yanlış bir surette tasvir ile birlikte bir cihetten tasdikine mecbur kalmışlar. Tabirde ihtilaf ile birlikte meleklerin manasını kabulde manen ittifak etmişlerdir.

Şimdi meleklerin varlığında şüpheye düşen biçareye deriz: Ey melaikenin kabulünde tereddüt gösteren biçare adam! Neye istinad ediyorsun ve hangi hakikate güveniyorsun ki ehl-i aklın bilerek veya bilmeyerek kabulüne mecbur oldukları ve bütün ehl-i dinin varlığında ittifak ettikleri bir meseleyi kabul etmiyorsun ve onların ittifaklarına karşı geliyorsun?

Madem ehl-i hikmetle ehl-i din ve ashab-ı akıl ile ashab-ı nakil manen ittifak etmişler ki mevcudat sadece şu şehadet âlemine münhasır değildir.

Hem madem şu gözümüz önündeki âlem taş, toprak gibi camid olduğu ve hayatın teşekkülüne uygun olmadığı hâlde bu kadar hayat sahipleriyle tezyin edilmiştir. Elbette varlık sadece bu âleme münhasır değildir. Bundan başka birçok vücut tabakaları vardır ki bu âlem-i şehadet onlara kıyasen nakışlı bir perdedir.

5- İspata karşı inkârın kıymeti yoktur.

İspata karşı inkârın kıymeti yoktur ve kuvveti pek azdır. Mesela Ramazan'ın başlaması için Ay'ı hilal şeklinde görmek gerekir. İşte Ramazan-ı Şerif'in başında hilali görmek hususunda iki kişi: "Biz hilali gördük." diyerek hilalin varlığını ispat etseler ve bunların sözlerine karşı binlerce eşraf ve âlimler: "Görmedik." deyip inkâr etseler onların inkârları kıymetsiz ve kuvvetsizdir. Ve onların inkârlarına bakılmaksızın Ramazan'ın başladığına hükmedilir. Yani iki kişinin: "Gördük." sözü binlerce kişinin: "Görmedik." sözüne tercih edilir.

Bu sırrın sebebi şudur: İspat birbirine dayanır ve kuvvet bulur. İnkârda ise bir olsa, bin olsa farkları yoktur; herkes kendi başına kalır. Çünkü ispat eden nefisine ve zannına bakmaz. Harice bakar ve hakikatin kendisine göre hükmeder.

Mesela misalimizde olduğu gibi, biri der: "Gökte Ay vardır." Diğer arkadaşı parmağını oraya basar, aynı şeyi görür ve ikisi birleşip kuvvet bulur.

İnkârda ise harice bakılamaz ve hakikatin kendisine göre hüküm verilemez. Sadece zanna ve vehme göre hüküm verilir. Zira "Husu-si olmayan ve has bir yere bakmayan bir inkâr ispat edilemez." meşhur bir kaidedir. Mesela ben: "Hindistan cevizi dünyada var." desem, sen de: "Dünyada yok." desen; ben iddiamı bir tek hindistan cevizini göstermekle kolayca ispat edebilirim. Sen ise o şeyin yokluğunu ispat edebilmek için bütün dünyayı ve her taşın altını araman, taraman, görmen ve göstermen gerekiyor ki sonra: "Yoktur, vuku bulmamıştır." diyebilesin. Bunu yapmadan: "Yoktur." dersen, hakikate bakmaksızın sadece zannınla ve vehminle hükmetmiş olursun ki bunun da kıymeti ve kuvveti yoktur.

Madem inkâr edenler hakikatin kendisine bakamazlar; belki kendi nefislerine, akıllarına ve gözlerine bakıp hükmediyorlar. Elbette birbirlerine kuvvet veremezler ve yardımcı da olamazlar. Çünkü görmelerine ve bilmelerine mâni olan perdeler, sebepler ayrı ayrıdır. Mesela misalimizdeki hilali inkâr edenlerin bir kısmı: "Biz uyuyorduk." der. Diğer

bir kısmı ise: “Hava bulutlu idi, gökyüzünü göremedik.” der. Başka bir kısmı ise: “Gözümüz bozuk, uzağı göremiyoruz.” der ve hakeza...

İşte “yanımda ve nazarımda” veya “itikadımda” gibi sözlerin her-kese göre farklılığı ile neticeler dahi farklılaşır, daha dayanışma ve birbirine kuvvet vermek olmaz. Herkes: “Ben görmüyorum, benim yanımda ve itikadımda yoktur.” diyebilir. Fakat “Hakikatte yoktur.” diyemez. Eğer dese, umum kâinata bakan imani meselelerde dünya kadar büyük bir yalan söylemiş olur.

Elhasıl: İspatta netice birdir; harice ve hakikate bakar, nefesine göre hükmetmez. Bu yüzden dayanışma olur, birbirine kuvvet verir. İnkârda ise harice ve hakikate bakılamaz. Nefse ve zanna göre hükmedilir. Bu yüzden birbirlerine kuvvet veremezler.

İşte bu hakikat noktasında meleklerin varlığı gibi, imani hakikatlerle karşı gelen kâfirlerin ve münkirlerin çokluğunun bir kıymeti yoktur. Ve müminin imanına ve itikadına hiç tereddüt veremez. Çünkü onlar inkârlarını ispat edemezler ve hakikatin kendisine bakamazlar ve bakmıyorlar ve bakamıyorlar. Zanlarınca hüküm veriyorlar.

Mesela meselemiz olan meleklere iman hakikatini ele alalım:

Meleklerin varlığını inkâr eden birisi, inkârını ispat edebilmesi için bütün kâinatı gezmek ve âlemin her köşesine bakmak zorundadır. Bu da yetmez, bize de baktırmak zorundadır. Hatta geçmiş zamanlara ve gelecek asırlara da gidip kontrol etmelidir ki sonra “Yoktur.” sözünü ispat edebilsin. Bunu yapamadıktan sonra “Yoktur.” sözü sadece onun zannıdır ve vehmidir. Yani hakikate göre değil, ona göre yoktur. Hakikatte yok diyebilmesi mümkün değildir. Çünkü daha önce izah ettiğimiz gibi, inkâr iki kısma ayrılmaktadır:

Birisi: “Has bir mevkide ve hususi bir cihette yoktur.” der. Mesela “Bu odada elma yoktur.” demek gibi. Bu kısım inkâr ispat edilebilir. Çünkü odanın tamamını görmek ve göstermek mümkündür.

İkinci kısım ise: Dünya’ya, kâinata, ahirete ve asırlara bakan imani hakikatleri inkâr etmektir. İşte bu inkâr hiç bir cihetle ispat edilemez.

Belki kâinatı ihata edecek ve ahireti görecek ve hadsiz zamanın her tarafını temaşa edecek bir göz lazımdır ki ta o gibi inkârlar ispat edilebilsin.

O hâlde meleklerin varlığını inkâr eden binlerce filozof yan yana gelse yine bir kişi hükmündedir ve birbirlerinin görüşlerine destek veremezler, birbirleri lehine şahitlik yapamazlar. Çünkü hepsi zanlarına ve vehimlerine göre hükmetmiştir. Hiçbiri kâinatın her bir köşesine bakarak melekleri aramış, taramış ve bulamamış değildir. Hâlbuki meleklerin varlığını kabul edenler zanlarına değil, delillere göre hükmetmiş ve harice bakmıştır. Demek, ispat eden iki kişinin sözü, inkâr eden bin filozofun sözünden daha kuvvetli ve daha kıymetlidir.

Hâl böyle iken nerede kaldı ki yerde iken Arş-ı Âzam'ı temaşa eden, doksan sene maneviyatta terakki edip çalışan ve iman hakikatlerini hakka-ı yakîn suretinde keşfeden Abdulkadir-i Geylanî gibi yüz binler ehl-i hakikatin ittifak ettikleri imâni meselelerde, zanları ve vehimleri ile hükmeden feylesofların sözlerine itibar edilsin! Onların sözleri bu büyük zatların sözleri karşısında kaç para eder ve inkârları ve itirazları gök gürültüsüne karşı sivrisineğin vızıltısı gibi sönük kalmaz mı?

6- Bir meleğin varlığı nevin varlığına işaret eder.

Meleklerin varlığı o tür meselelerdendir ki bir tek ferдин vücudu ispat edilse o nevin varlığına hükmedilir. Bir tek meleğin görülmesi ile melekler taifesi kabul edilir. Çünkü kim inkâr ederse tamamını inkâr etmeye mecburdur. Birini kabul eden de nevin umumunu kabul etmek zorundadır.

O hâlde meleklerin varlığını inkâr edebilmek için ilk önce Hz. Âdem'den bugüne kadar melekler ile görüştüğünü iddia eden insanlık nevinin medar-ı iftiharları olan peygamberleri, evliyalı, asfiyalı ve diğerlerini inkâr etmek, onların melekler ile görüştüklerine dair haberlerini tekzip etmek ve onların beyanlarına kulak kapamak gerekir. Bu ise akıllı başında olan hiçbir fert için mümkün değildir.

Madem böyledir, işte bak! Görmüyor musun ve işitmiyor musun ki

Hız. Âdem'den ta bugüne kadar yüz binlerce fert melekler ile görüştüğünü beyan etmiş ve mekân ve zamanları farklı olan bu fertlerin verdikleri haber birbirine muvafık düşmüştür. Bir tek zatın bir tek melek ile görüşmesi bile meleklerin varlığını ispata kâfi iken, böyle yalanda ittifak etmesi mümkün olmayan yüz binlerin aynı meselede ittifakı, meleklerin varlığından başka ne ile izah edilebilir?

Hem hiç mümkün müdür ki meleklerden hiçbir fert aşikâre görünmesin, hem meleklerin vücudu kat'î bir surette müşahade edilmesin ve hem onların apaçık vücutları hissedilmesin de böyle bir icma ve ittifak olsun ve bu ittifak bütün asırlarda devam etsin?

Hem hiç mümkün müdür ki hakikatsiz bir vehim ve yanlış bir zan bütün beşerî inkılâplarda ve bütün insanların inançlarında yer bulsun, devam etsin, beka bulsun?

Hem hiç mümkün müdür ki şu din ashabının oluşturdukları bu büyük icmanın ve ittifakın senedi perdesiz bir iman ve şuhudi bir inanç olmasın?

Hem hiç mümkün müdür ki bu büyük ittifak hadsiz emarelere, müşahedelere, vakıalara dayanmasın ve sadece hayal ile hükmedilmiş olsun?

Hem hiç mümkün müdür ki insanlık semasının güneşleri, yıldızları, ayları hükmünde olan peygamberler ve evliyaların tevatür suretiyle ve manevî bir icma ile haber verdikleri ve şehadet ettikleri meleklerin vücutları şüphe kabul etsin?

Bilhassa daha önce ifade ettiğimiz gibi, bunlar bu meselede ehl-i ihtisastırlar. Malumdur ki ehl-i ihtisas binler başkasına tercih edilir. Hem şu meselede onlar ehl-i ispatdır. Binler ehl-i inkâra tercih edilir.

Elhasıl: Madem bir tek meleğin vücudu bir zamanda görünse, şu nevin umumen tahakkukunu gösterir. Ve madem bir fert değil, yüz binler fertle Hız. Âdem'den bu yana irtibat edilmiştir.

İşte bu hâl ve şu vaziyet ispat eder ki meleklerin varlığı hakdır ve hakikattir!

7- Allah'ın varlığını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat ederler.

Allah'ın varlığını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat ederler.

Allah'ın varlığını ispat eden bütün delilleri meleklerin varlığını ispat için kullanmamız mümkündür ve doğrudur. Zira madem Allah vardır o hâlde meleklerin varlığı da zaruridir. Şöyle ki:

Hiç mümkün müdür ki bu kâinatın sahibi olan Allah-u Teâlâ mahluklarını yüz bin dillerle konuştursun, onların konuşmalarını işitsin, bilsin de kendisi konuşmasın. Hâşâ! Çünkü konuşmamak kusurdur. Allah ise kusurdan mukaddestir, münezzehtir. O hâlde madem konuşacak, elbette konuşmasına muhatap olacak melekleri de yaratacaktır. Zira Allah-u Teâlâ insandan olan peygamberleriyle de melekleri vasıtasıyla konuşmuştur. Demek Allah'ı ve kelim sıfatını ispat eden bütün deliller aynı zamanda O'nun kutsi hitabına mazhar olan meleklerin varlığını da ispat etmekte ve zaruri kılmaktadır. Allah'ın kelamının mahiyetini bilmek ise Allah'a mahsus olup keyfiyeti bizce meçhuldür.

Hem hiç akıl kabul eder mi ki Allah-u Teâlâ bu kâinatı yaratsın da kâinattaki İlahî maksatlarını bir ferman ile bildirmesin? Ve âlemin muammasını açacak olan: “Mahlukat nereden geliyorlar ve nereye gidiyorlar ve niçin böyle kafil kafil gelip bir parça durup göçüyorlar?” diye üç dehşetli suale hakiki cevap verecek Kur'an gibi bir kitabı göndermesin? Hâşâ! Elbette gönderecek. O hâlde madem gönderecek ve göndermiş. Elbette bu gönderme işinde vasıta olacak melekleri de yaratmıştır. Demek, Allah'ı ve kitaplar göndermesini ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmekte ve vücudlarını zaruri kılmaktadır.

Hem hiç mümkün müdür ve hiç akıl kabul eder mi ki Cenab-ı Hakk bu kâinatı isimlerinin tezahürü için böyle sermedî bir kitap hükmüne getirsin, bir sayfasında bir kitap kadar, bir satırında bir sahife kadar, bir kelimesinde bir satır kadar ve bir harfinde bir kelime kadar manaları dercetsin de bu kitaptaki manaları hakkıyla okuyacak melekleri yarat-

masın; kitabını okunmaktan ve manaları anlaşılmaktan mahrum bırak-
sın? Hâşâ, yüz bin defa hâşâ! Demek, Allah'ın varlığı ve bu âlemin
yaratılış gayeleri meleklerin varlığını gerektirmektedir.

Hem hiç mümkün müdür ki Cenab-ı Hakk şu âlemi öyle muhteşem
ayetlerle, manidar nakışlarla tezyin edip bir mescit hükmüne getirsin
ve her bir köşesinde bir taifeyi, bir nevi ibadetle iştigal eder bir şekilde
yaratsın da bu mescidin odaları hükmünde olan yıldızları âbidsiz ve
zâkirsiz bıraksın?

Hem hiç mümkün müdür ki Cenab-ı Hakk rahmetinin güzelliğini,
şefkatinin hüsnünü, rububiyetinin kemalini göstermek, insanlar ve cin-
leri şükre ve hamde sevk etmek için bu kâinatı böyle bir ziyafetgâh ve
seyrangâh olarak yaratsın ve hadsiz nimetlerini çeşit çeşit içinde dizesin
de o ziyafetgâhtaki misafirleri ile elçileri vasıtasıyla konuşmasın; şü-
kür, hamd ve ibadet vazifelerini onlara bildirmesin ve o elçiler de me-
leklerden başkası olsun? Hâşâ! Demek, Allah'ın varlığını ispat eden ve
insanların Allah'a karşı şükür, hamd ve ibadet vazifeleri olduğunu ispat
eden bütün deliller meleklerin varlığını gerektirmekte ve vücudlarını
ispat etmektedir.

Hem hiç mümkün müdür ki bir sanatkâr sanatını sevsin, beğen-
dirmek istesin, takdir ve tahsinlerle karşılanmayı arzu etsin ve her bir
sanatıyla kendini hem tanıttırmak, hem sevdirmek, hem bir çeşit mane-
vi güzelliğini göstermek isteyip kâinatı bu tarzda antika sanatlarla süs-
lendirsin de kâinattaki hayat sahiplerinin kumandanları olan insanların
büyüklerinden bir kısmı ile elçileri vasıtasıyla konuşup sanatının ke-
malinden haber vermesin; güzel sanatlarını takdirsiz ve güzel isimlerini
tahsinsiz ve tanıttırmasını ve sevdirmesini mukabelesiz bıraksın? Hâşâ,
yüz bin defa hâşâ! Demek, Allah'ın varlığını ve bu âlemi icadındaki
hikmetleri ispat eden deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da is-
pat etmektedir.

Hem hiç mümkün müdür ki zeminin yüzünü mütemadiyen hayat
sahipleriyle doldurup boşaltan ve kendini tanıttırmak, ibadet ve tesbih
ettirmek için bu dünyamızı şuur sahipleriyle şenlendiren bir Sultan-ı
Zülcelâl semavatı ve yıldızları boş ve kimsesiz bıraksın; onlara münâ-

sip ahaliyi yaratıp o semavi saraylarda iskân ettirmesin ve saltanat-ı rububiyetini en büyük memleketinde hademesiz, haşmetsiz, memursuz, elçisiz, yaversiz, nâzırsız, seyircisiz, âbidsiz bıraksın? Hâşâ, melekler sayısınca hâşâ!

Allah-u Teâlâ bu kâinattaki hadiseleri öyle bir şekilde hıfzeder ki her bir ağacın bütün tarihçe-i hayatını çekirdeklerinde kaydeder. Her bir otun ve çiçeğin bütün vazifelerini tohumlarında yazar. Her bir şuur sahibinin bütün hayat macerasını hardal gibi küçücük hafızasında gayet mükemmel hıfzeder. Bütün mülkünde ve saltanatında cereyan eden her ameli ve her hadiseyi muhafaza edip kaydeder. Ve adalet, hikmet ve rahmetinin tecellileri ve tahakkukları için koca cennet ve cehennemi, sıratı ve mizan terazilerini yaratır. Hem hiçbir cihette imkânı var mı ki mülkündeki küçük-büyük, âli-âdi, kıymetli-kıymetsiz her şeyi hıfzeden böyle bir sultanın, insanların kâinatı alakadar eden amellerini yazdırmasın ve ceza ve mükâfat için fiillerini kaydetmesin? Hâşâ, kaderin levh-i mahfuzunda yazılan harfler adedince hâşâ! Demek, Allah’a iman aynı zamanda bu vazifeyi yapacak olan meleklerle imanı da içine almaktadır.

Hem hiç mümkün müdür ki Allah-u Teâlâ hikmet sahibi olsun ve bu âlemi bu kadar hikmetlerle yaratıp her şeyde bir nevi menfaat gözet-sin ve faydaları takip etsin hatta insanın et parçası hükmündeki bir ciğerine 400’den fazla vazife takmakla bu hikmetini gösterebilir de sonra o koca semayı boş bırakarak hikmetini inkâr ettirsin? Hâşâ, yüz bin defa hâşâ! Demek, Cenab-ı Hakk’ın hikmetini ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin de vücudunu ispat etmektedir. Çünkü semavatın boş ve kimsesiz kalması bir cihette “içinde oturanı olmayan binalar yapmaya” benzemektedir ki bu hikmetsizliktir. Hikmet sahibi bir zat binayı yaptıysa elbette orada iskân edecekleri de fiilini hikmetsizlikten kurtarmak için oraya getirecektir. Madem Allah-u Teâlâ da Hakîm-i Mutlak’tır elbette yüksek binalar hükmündeki semavatı melekler ile dolduracak ve hikmetini inkâr ettirmeyecektir.

Hem yine hiç mümkün müdür ki saltanatın haşmeti ordular ile gö-züksün ve gösterilsin de ezel ve ebedin sultanı olan Allah-u Teâlâ sal-

tanatının haşmetini göstermek için meleklerden orduları yaratmasın, icad etmesin ve saltanatını haşmetsiz ve sönük bıraksın? Hâşâ ve kellâ! Demek, Allah'ı ve sultan ismini ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin de varlığını ispat etmektedir. Zira saltanatın haşmeti onlar-sız gözükmez.

Allah'ı ispat eden bütün delillerin aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat ettiği meselesindeki izahları çoğaltmamız mümkündür. Ancak mesele anlaşılmış olduğundan daha fazla izaha gerek duymuyor ve netice olarak diyoruz ki: Allah'ın varlığını, isim ve sıfatlarını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmekte ve onların vücudunu gerekli kılmaktadır.

O hâlde meleklerin varlığını ispat için şöyle bir söz söylesek: “Kâinatta nizam vardır o hâlde melekler haktır ve hakikattir.” Yani kâinat-taki nizamı ve intizamı meleklerin varlığına delil yapsak bu doğrudur. Zira madem âlemde nizam vardır elbette bu nizamı kuran ve devam ettiren Allah vardır. Çünkü nizam nezzamsız olamaz. Ve madem Cenab-ı Hakk vardır o hâlde yukarıda saydığımız ve sayamadığımız onlarca sebebin işaretiyle meleklerin varlığı da zaruridir.

O hâlde bu bahisteki son söz olarak, Allah-u Teâlâ'yı ispat eden bütün delilleri, güzel isimlerini gösteren bütün hüccetleri ve kutsi sıfatlarına işaret eden bütün burhanları delil göstererek deriz ki: Meleklerin varlığı haktır ve hakikattir!

8- Melekler tesbih eden varlıkların temsilcileridir.

Her kim nefsinin bir kenara bırakarak dikkat ile şu âleme baksa bu âlemi büyük bir mescit hükmünde görür ve içindeki varlıkları da kendilerine mahsus bir ibadette bulur. Güneş bu mescidin lambası ve sobası, Ay kandili ve yıldızlar mumlarıdır. Sema bu mescidin çatısı ve yeryüzü bu mescidin zeminidir. Bu öyle bir mesciddir ki insan ve bazı canavar hayvanlardan başka her şey zerre miktar hadlerini aşmazlar. Tam bir itaat ile vazifelerini yaparlar.

Bu mescidde ibadet yapan iki türlü mahlukat vardır. Birisi insanlar ve cinler gibi şuurlu ve iradeleri ile ibadet başında olanlar; diğeri ise taş gibi, dağ gibi, Güneş gibi cansız olup şuursuz ibadet yapanlar.

Evvela şunu bilmek gerekir ki bu cansızların kendilerine yüklenen vazifelerini görmeleri onların bir nevi ibadetidir. Mesela tavuğun ibadeti yumurtlamaktır, Güneş'in ibadeti ısıtmak ve aydınlatmaktır, koyunun ibadeti süt vermek, arının ki ise bal yapmaktır ve bunlar gibi.

Ayrıca her birinin kendisine mahsus bir zikri ve tesbihi vardır ki o mahluk şuursuz bir şekilde bu zikri yapmaktadır. Nasıl ki saat zamanı gösterir ama kendinden haberdar değildir. Öyle de bu mahluklar da Allah'ı tesbih ederler ama bunu iradeleri ve şuurlarıyla yapmazlar. Belki onları yaratan Allah-u Teâlâ onları bu tesbih vazifesiyle görevlendirmiş ve iradeleri karıştırılmaksızın bu vazifede çalıştırmıştır.

Demek, şu âleme dikkat ile bakılsa görünür ki cüz-i ve küçük mahluklar gibi külli ve büyük mahlukların da birer vazifesi ve külli birer hizmeti vardır. Mesela:

Bir çiçek kendince bir nakışı ve sanatı gösterip hâl lisaniyla Allah'ın isimlerini zikrettiği gibi, yeryüzü bahçesi dahi bir çiçek hükmündedir. Gayet muntazam ve külli bir tesbih vazifesi vardır.

Hem nasıl ki bir meyvenin intizamı içinde Allah'ın varlığına karşı bir ilanâtı ve tesbihâtı vardır. Öyle de koca bir ağacın dal, yaprak ve çiçek gibi bütün cüzleriyle gayet muntazam, fitri bir vazifesi ve bir ibadeti vardır.

Ve nasıl bir ağaç yaprak, meyve ve çiçeklerinin kelimeleri ile bir tesbihat yapar. Öyle de koca semavat denizi dahi, kelimeleri hükmünde olan Güneşler, yıldızlar ve Aylar ile Cenab-ı Hakk'a karşı tesbihat yapar ve celal sahibi sanatkârlarına hamd eder. Ve bunlar gibi...

Mahlukatın bu vaziyetini dikkatli bir nazar ile anlayabileceğimiz gibi, Kur'an-ı Kerim'in şu ve emsali ayetlerine bakarak da anlayabiliriz:

“Yedi semavat, yeryüzü ve içindekiler Allah’ı tesbih etmektedirler. Hiçbir varlık yoktur ki Allah’ı hamd ile tesbih etmesin. Lakin siz onların tesbihlerini anlayamazsınız. (İsra: 44) “Biz dağları Davud’un emrine itaatkâr kıldık ki o dağlar ve toplu hâlde kuşlar sabah-akşam onunla beraber tesbih ederler. Her biri Allah’a yönelir.” (Sad: 18-19)

“Görmedin mi göklerde ve yerde olanlar ve kuşlar saf saf Allah’ı tesbih etmektedirler? Her biri tesbihini bilmiştir. Allah onların yaptıklarından haberdardır.” (Nur: 41)

Demek, kuşlardan tutun çiçeklere kadar ve balıklardan tutun semanın yıldızlarına kadar her şey hatta taş, kaya, dağ gibi cansızlar dahi Allah’ı hamd ile tesbih etmektedirler. Bu meseleyi ya dikkatli bir nazarla mahlukatı tefekkür ederek anlayabilir ya da kulağımızı Kur’an-ı Kerim’e dayayarak öğrenebiliriz.

İşte melekler bu şüursuz mahlukatın tesbihini temsil etme vazifesiyle görevlidirler. Yani her bir varlık kendisine mahsus özel bir dille yaratıcıları olan Allah’ı zikir ve yâd etmekte, melekler ise bunların şüursuz bir şekilde yaptıkları ibadetleri melekût âleminde temsil etmektedir.

Bu sebeple denilebilir ki tesbih vaziyetini gösteren bütün şüursuz mahluklar, kendi tesbihatlarını temsil edecek olan meleklerin varlığını ispat ederler.

Bu izah ile şu hadisin de manası anlaşılmış olmaktadır: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

“Bazı melekler bulunur, kırk bin başı var. Her başta kırk bin ağzı var. Her bir ağzında kırk bin dil ile tesbihat yapar.”

İşte madem cansız ve şüursuz her bir mahlukun üzerinde vazifeli bir melek var. Ve o melek, o mevcudun yaptığı tesbihatı melekût âleminde temsil eder ve onun ibadetini Allah’a arz eder. Elbette Peygamber Efendimiz’in (s.a.v.) haber verdiği şekilde meleklerin olması zaruridir ve makuldür. Mesela:

- Bir ağacın kırka yakın baş hükmünde dalları vardır.
- Her bir başında yani dalında kırka yakın dili hükmünde çiçekleri vardır.
- O çiçeğin ise incecik muntazam püskülleri, renkleri ve sanatları vardır ki her bir cihetiyle Allah'ın isimlerinin cilvesini gösteriyor ve bir ismini okutturuyor ve onlarca tarzda Allah'ı tesbih ediyor.

Demek, bu ağaç kırk başlı, her başında kırk dili olan ve her dilde en az kırk tesbihi bulunan şuursuz bir mahluktur.

Acaba hiç mümkün müdür ki şu ağacın hikmetli sanatkârı olan Allah-u Teâlâ bu ağaca bu kadar vazifeler ve tesbihler yüklesin de onun manasını bilen, şuurla o manayı ifade edip kâinata ilan eden ve dergâh-ı İlahiyyeye onun tesbihatını takdim eden, o ağacın şekline münasip bir melek yaratıp onu temsil etmesin?

Madem yaratacaktır ve yaratmıştır elbette o meleğin o ağacın tesbihini temsil edebilecek bir tarzda olması gerekir. Yani onun da ağaç gibi kırk başı olmalı, her başında dallar gibi kırk dili olmalı ve her dilinde çiçekler gibi yüzlerce tesbih olmalı ki ağacın yaptığı tesbihatı aynen temsil edip Allah'a arz edebilsin.

Şimdi de cansız ve şuursuz bir dağa bakalım:

- Üzerinde bin tane ağaç var. Demek, bu dağın bin başı var.
- Her ağaçta yüz dal var. Demek, bu dağın bin başında toplam yüz bin dili var.
- Ve bu ağaçların her dalında yüzlerce yaprak, çiçek bulunur. Demek, bu dağın milyonlarca tesbihatı var.

Evet, bir dağ ki bin ağacı, her ağaçta yüz dalı ve her dalda yüz yaprak ve çiçeği olsa; bu dağ bin başlı, yüz bin dilli ve her dilinde yüzlerce tesbih olan bir mahluktur ki bu mahlukun şuursuzca yaptığı tesbihleri, melekût âleminde temsil edecek meleğin de bu tarzda olması gerekmektedir. Yani bin başının bulunması, her başında yüz bin dilin olması

ve her dilde de yüzlerce tesbihin bulunması lazımdır.

Ve şimdi de Dünya'nın yaptığı tesbihatı temsil edecek meleğin büyüklüğünü düşünün. Acaba kaç başı, kaç dili ve her dilde kaç tesbihi olması gerekir?

Ve bir de Samanyolu Galaksimizin yaptığı tesbihatı temsil edecek meleğin azametini düşünün.

- Galaksimizde üç yüz milyar yıldız vardır. Demek, Galaksimizin mümessili olacak meleğin üç yüz milyar başı olmalı.

- Her yıldızda bulunan varlıklar adedince dili olmalı.

- Her varlığın azaları ve cüzleri adedince tesbihleri olmalı.

Rakamların ifade etmekten âciz kaldığı bu meleğin büyüklüğünü hayal edebiliyor musunuz? Eğer Galaksimiz bir melek olsaydı işte böyle üç yüz milyar başlı, her başında trilyonların ifade edemediği dilli ve her dilinde rakamlara sığmayan tesbihleri olan bir melek olurdu. Bunu gördükten sonra Galaksimizin tesbihatını melekût âleminde temsil edecek meleğin azametini akla sığdıramamak olur mu? Elbette Galaksimizi böyle haşmetle yaratan celal sahibi yaratıcı, Galaksimizin yaptığı tesbihatı temsil edecek o haşmette melekleri de yaratmıştır.

Sözün özü: Şuursuz mahlukatın bir nevi ibadetinin ve tesbihinin olduğunu ispat eden âleme dikkatli bir bakış ve Kur'an'ın ayetleri aynı zamanda bu şuursuz mahlukatın ibadet ve tesbihatını temsil edip dergâh-ı İlahiyyeye arz edecek meleklerin varlığını da gerektirmektedir. Bu meleklerin vücudu da temsil ettikleri mahlukun vücuduna münasip bir tarzda olacaktır.

9- Görmemek, olmamaya delil değildir.

Meleklerin varlığını inkâr edenlerin söyledikleri tek söz: “Melekleri görmüyoruz, görmediğimiz şeye nasıl inanalım?” sözüdür. Hâlbuki bu söz sadece melekleri değil, beraberinde birçok şeyi de inkâr ettir-

mektedir. Zira insan bu âlemde çok az şeyi görebilmekte ve beş duyu organı ile çok az eşyayı fark edebilmektedir. Mesela:

- Gözümüz 1 milimetrenin beşte biri kadar küçüklükteki cisimleri görebilir. Ama daha küçük olanları göremez. Şimdi 1 milimetrenin beşte birinden daha küçük olan cisimleri inkâr mı edeceğiz?

- Yine ışığın da ancak yedi rengini görebilmekte, diğer renkleri görememekteyiz. Şimdi görebildiğimiz yedi rengin dışındaki renkleri inkâr mı edelim?

- Yine insan titreşimi 0,4 ile 0,7 arasında olan ışınları görebilmektedir. Bu dalga boyundaki ışınları gözümüzün retina tabakası sinirler vasıtasıyla tanıyabilirken, bunun dışındaki yüzlerce hatta binlerce ışığı görememektedir. X, gama, morötesi, kızılötesi, radar, kozmik, röntgen ve radyoaktif ışınları bunlar arasında sayabiliriz. Şimdi bütün bu ışınların varlığını göremediğimiz için inkâr edeceğiz ve bu inkârımızda haklı mı olacağız?

- Yine itme ve çekme kuvvetleri izn-i İlahî ile koca koca sistemleri ayakta tutarlar ama görülmezler. Buna rağmen hiçbir bilim adamı ve akli başında hiçbir insan bu ve benzeri kuvvetlerin varlığını inkâr etmez. Sizler hiç “Göremiyorum.” diyerek suyun kaldırma kuvvetini, yeryüzünün çekim kuvvetini, yıldızların itme ve çekme kuvvetlerini inkâr eden birisini gördünüz mü?

- Yine maddenin en küçük parçası olan atomu görebilen olmamıştır. Atom mikroskopla da görülememektedir. Ama kimse varlığı konusunda şüphe etmiyor. Bütün bilim adamları atomu “maddenin en küçük yapı taşı” olarak tarif ediyor. Yani bütün bilim adamları görmediğine inanıyor.

- Âlemi bir kenara bırakarak sadece kendimize baksak yine göreceğiz ki vücudumuzda olan akıl, hayal, hafıza gibi görünmeyen varlıklar görünenlerden kat kat fazladır.

Göremediklerimizi saymaya kalksak herhâlde bu çok uzun bir zamanı alan bir sayma işlemi olurdu. Zira insan bu kâinatın milyonda birini bile görememektedir. Acaba şimdi geriye kalan milyonda dokuz yüz doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuzluk kısmı inkâr mı edeceğiz? Eğer inkâr edemiyorsak -ki edemeyiz- o hâlde görmediğimiz için melekleri inkâr etmenin bir mantığı kalır mı? O hâlde yol ikidir:

1- Göremediği için melekleri inkâr edecek ve bununla birlikte kâinatta göremediği her şeyi inkâra mecbur olacak.

2- Kâinatta göremediği birçok eşyayı kabul ettiği gibi, hadsiz delillerle vücudu ispat edilen meleklerin varlığını da kabul edecek.

Üçüncü bir yol olan işine geleni kabul etmek işine gelmeyeni kabul etmemek ise bir yol değil, sadece bir safsatadır ve kişinin kendini aldatmasıdır.

Hem ”Görmediğim şeye inanmam.” safsatasının altında aklın görevini göze yükleme yanılgısı yatmaktadır. Hâlbuki insandaki her bir duyu ayrı bir âlemin kapısını açar, birinin görevi diğerinden beklenmez.

Mesela göz kulağın vazifesini yapmaz. Burun dilin görevini göremez. İnsan gözüyle ne yemeğin tadına, ne bülbülün sesine, ne de gülün kokusuna bakabilir. Göz bu organların işlevlerini yerine getirmediği gibi, aklın fonksiyonunu da elbette icra edemez. Aklın vazifesini gözden beklemek burnun vazifesini kulaktan beklemekten farklı bir şey değildir.

Sözün özü: İnsan göremediği varlıkları inkâr etmemekte; çeşitli verilerden, iddialardan, varsayımlardan yola çıkarak varlığını ispat etmekte ve onların vücudunu kabul etmektedir. Öyleyse meleklerin varlığını da kabul etmek zorundadır. Ve herhâlde kabul etmek de bu kadar çok delil varken zor bir şey değildir.

10- Efendimizin risaleti meleklerin varlığını ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmektedir.

Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)’in peygamberliğini ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmektedir. Bu hükme şu maddelerle ulaşıyoruz:

- Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğini ispat eden bütün delillerin şehadetiyle Allah’ın Rasulü’dür.

- Madem Allah’ın Rasulü’dür. O hâlde yalancıların ve aşâğuların işi olan, yalana tenezzül etmesi asla mümkün değildir.

- Ve madem ‘yalan söylemesi’ onun hakkında imkânsızdır o hâlde söylediği her şey hakdır ve doğrudur.

- Ve madem o zat meleklerin varlığını haber vermiş ve onlar ile görüşüğünü söylemiştir. Elbette melekler vardır ve olmalıdır. Zira hiç mümkün müdür ki bu zatın gördüm dediği olmasın ve bulunmasın?

O hâlde meleklerin varlığını ispat sadedinde şöyle bir delil sunsak: “Melekler vardır ve hakikattir. Çünkü Hz. Muhammed (s.a.v.) yüzlerce mucize göstermiştir.”

Yani Hz. Muhammed (s.a.v.)’in gösterdiği mucizeleri meleklerin varlığına delil yapsak bu doğrudur ve hakdır. Şöyle ki:

- Madem mucize göstermiştir o hâlde Allah’ın Rasulü olmalıdır. Zira rasullerden başka hiç kimsenin elinde hiçbir mucize zuhur etmemiştir.

- Ve madem mucizelerinin delaletiyle peygamberdir o hâlde yalan söylemez ve yalana tenezzül etmez. Ve hâşâ, kendisini peygamber olarak gönderen Allah’a iftira atar derecesinde, görüşmediği ile “Görüş-tüm.” demez ve görmediğine “Gördüm.” demez.

- Ve madem gördüğünü ve görüştüğünü iddia etmiştir. Elbette sözü haklı ve gördüğü hakikattir. Başka bir ihtimal olamaz.

O hâlde netice olarak diyebiliriz ki: “Hz. Muhammed (s.a.v.)’in başta mucizeleri, doğruluğu, güzel ahlakı, takvası, hayatının hiçbir bölümünde küçücük bir yalanına dahi rastlanamaması gibi, peygamberliğini ispat eden yüzlerce delil aynı zamanda bu zatın haber verdiği meleklerin varlığını da ispat etmektedir. Demek:

- Hz. Muhammed (s.a.v.)’in peygamberliğini inkâr edemeyen meleklerin varlığını inkâr edemez.

- Hz. Muhammed (s.a.v.)’in mucizelerini inkâr edemeyen melekleri inkâr edemez.

- Hz. Muhammed (s.a.v.)’in ahlakını, takvasını, sıdkını inkâr edemeyen melekleri inkâr edemez.

Elhasıl: Hz. Muhammed (s.a.v.)’in bütün peygamberlik delillerini inkâr edemeyen meleklerin varlığını inkâr edemez.

Heyhat! Binler delilin şهادetiyle peygamberliği ispat edilen bu zatın nübüvvetini kim inkâr edebilir?

Ve kim bu zata yalan isnat edebilir?

Ve kim bu zatın sözünden şüphe edebilir? Hâşâ, yüz bin defa hâşâ!

Nasıl görmediğimiz kıtalarda yaşayanların varlığından, o kıtalara gidip gören ve gördüklerini bizlere anlatan kişilerin sözlerine istinaden şüphe etmiyoruz. Aynen bunun gibi, melekût âlemi hakkında da o âlemi gezip gören başta Hz. Muhammed (s.a.v.) olarak ve diğer peygamber ve evliyaların verdiği haberlere istinaden şüphe etmemeliyiz ve edemeyiz!

11-Kur'an'ın hakkaniyeti meleklerin varlığını da ispat eder.

Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelamı olduğunu ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmektedirler. Nasıl ki Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğini ispat eden bütün deliller aynı zamanda meleklerin varlığını ispat ediyor. Aynen öyle de Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelamı olduğunu ispat eden bütün deliller yine aynı zamanda meleklerin varlığını da ispat etmektedir. Bu hükme şu basamaklarla ulaşıyoruz:

- Kur'an hak kalam olduğunu ispat eden bütün delillerin şهادetiy-le Allah'ın kelamıdır.

- Madem Allah'ın kelamıdır o hâlde içinde -hâşâ- batılın ve yalanın bulunması mümkün değildir. İçindeki her söz haktır ve hakikattir.

- Ve madem 'içinde batılın bulunması' imkânsızdır o hâlde haber verdiği her şey gerçektir ve doğrudur.

- Ve madem meleklerin varlığını haber vermiş elbette melekler vardır ve olmalıdır. Zira hiç mümkün müdür ki böyle bir kitabın "Var." dediği olmasın ve bulunmasın?

O hâlde meleklerin varlığını ispat sadedinde şöyle bir delil sunsak: "Melekler vardır ve hakikattir. Çünkü Kur'an'ın geçmişten ve gelecekte verdiği haberler doğru çıkmıştır." Yani Kur'an'ın verdiği haberlerin doğru çıkmasını meleklerin varlığına delil yapsak bu doğrudur ve mümkündür. Şöyle ki:

- Madem geçmişten ve gelecekte verdiği haberler doğru çıkmıştır o hâlde Allah'ın kitabı olmalıdır. Zira Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilemez.

- Ve madem verdiği haberlerin doğru çıkmasıyla Allah'ın kelamıdır o hâlde içinde yalan olamaz ve hurafe bulunmaz.

- Ve madem içinde yalan olamaz ve hurafe bulunmaz elbette verdiği haberler haktır ve hakikattir. Başka bir ihtimal olamaz.

- Ve madem meleklerin varlığından haber vermiştir o hâlde bu meselede şüphe edilmez ve edilemez.

O hâlde netice olarak diyebiliriz ki: “Kur’an’ın geçmişten ve gelecekte haber vermesi, bilimsel mucizeleri, emsalinin getirilememesi, tekrar ve tekrar okunmasıyla usandırmaması, hiçbir beşer kelimasına nâsîp olmayan yüz binler hafızların hafızalarında yazılması gibi Kur’an’ın Allah’ın keliması olduğunu ispat eden bütün deliller aynı zamanda bu kitabın haber verdiği meleklerin varlığını da ispat etmektedir. Demek:

- Kur’an’ın Allah’ın keliması olduğunu inkâr edemeyen meleklerin varlığını inkâr edemez.
- Kur’an’ın mucizelerini inkâr edemeyen melekleri inkâr edemez.
- Kur’an’ın taklidini getiremeyen melekleri inkâr edemez.

Elhasıl: Kuran’ın Allah’ın keliması olduğunu ispat eden bütün delilleri birden çürütemeyen meleklerin varlığını inkâr edemez.

O hâlde şimdi kulağımızı Kur’an’a verelim ve melekler hakkındaki haberlerini dinleyelim:

“Melekler ikram olunmuş kullardır. Onlar Allah’ın sözünün önüne geçmezler, hep O’nun emriyle hareket ederler.” (Enbiya: 26-27)

“Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Melekler ve Cebrail o gece Rablerinin izniyle her iş için inerler.” (Kadir: 3-4)

“Her kim Allah’a, Allah’ın meleklerine, peygamberlerine, Cebrail ile Mikâil’e düşman olursa iyi bilsin ki Allah da o kâfirlerin düşmanıdır.” (Bakara: 98)

“Gök gürültüsü O’na hamd ile melekler de O’nun korkusundan dolayı O’nu tesbih ederler.” (Rad: 13)

“Göklerde ve yeryüzünde bulunan canlılar ve bütün melekler kibirlenmeden Allah’a secde ederler.” (Nahl: 49)

Melekler neden yaratıldı ve görevleri?

Melekler neden yaratılmıştır? Melekler nurdan yaratılmış nurani varlıklardır. Cenab-ı Hakk melekleri nurdan yarattığı gibi; manalardan, havadan, kelimelerden ve esir (Esir: Elektrik, ışık ve hararetin yayılmasına vasıta olan bir maddedir.) gibi nurani ve latif maddelerden de yaratmaktadır.

Meleklerin görevleri nelerdir?

Melekler kâinattaki maddi ve manevi bütün işlerde memurdurlar.

Her varlığın “müekkel” bir melaikesi vardır. Çekirdeğin etrafındaki elektronların hareketinden tutun yağmur damlalarının inişine kadar ve meteorların düşüşünden tutun ta galaksilerin hareketlerine kadar her bir hadiseye nezaret eden görevli bir melek vardır.

Her melek nezaret ettiği İlahî icraatı alkışlamakta ve o mahlukun yaptığı tesbihatı melekût âleminde temsil etmektedir. Onlar bu görevleri yerine getirirken manevi bir lezzet alırlar ve İlahî emirleri severek ve isyan etmeksizin yerine getirirler.

Meleklerin cinslerine göre farklı farklı vazifeleri vardır. Cenab-ı Hakk tarafından meleklerle verilen görevleri Kur'an ayetlerinin ve bazı hadis-i şeriflerin ışığında şöyle sıralayabiliriz:

1. Allah'ı her bir eksik ve yanlış mülahazadan tenzih etmek, O'na gece gündüz övgü ve şükranda bulunmak ve O'nu O'na yaraşır bir biçimde yüceltmek.

2. Allah'ın peygamber olarak seçtiği kullarına vahiy getirmek.

3. Peygamberleri salat ve selam ile yüceltmek ve bütün insanlara dünyada hayır duada bulunmak.

4. Peygamberlere ve müminlere manevi bir güçle destek olup onları sıkıntılı ve üzüntülü anlarında rahatlatmak, inkârcıları ise sıkıntıya sokmak.

5. İnsanı koruyan takipçiler olarak bir anlamda insanlara hizmet etmek.
6. İnsanların fiillerini kaydetmek.
7. Kâinatla ilgili olarak yürütülen İlahî icraata vasıta olmak.
8. Beşerin yaratılış ve ölümüyle ilgili olarak görev yapmak.
9. İlahî cezaları icra eden hademeler olarak görev yapmak.

Başlıca büyük melekler ve görevleri

Meleklerin sayısını ancak Allah-u Teâlâ bilir. Kur'an'da ve hadislerde meleklerin sayıları hakkında açık bir bilgi mevcut değildir. Ancak hadislerde nakledilen haberlere dayanarak sayılamayacak kadar çok olduklarını söylememiz mümkündür. Hatta Efendimiz (s.a.v.)'in haber verdiğine göre, her bir yağmur damlasını bir melek indirmekte ve bir daha o meleğe sıra gelmemektedir. Meleklerin meşhur kısmını ve vazifelerini şöylece sıralamak mümkündür:

Vahiy Meleği Hz. Cebrail

Cebrail (a.s.) dört büyük melekten biridir. Allah tarafından peygamberlere vahiy getirmekle görevlendirilmiştir. İsmi Kur'an'da üç yerde Cibril olarak geçmektedir. Ayrıca ayetlerde Ruh, Rasulün Kerim, Ruhü'l-Emin, Ruhü'l Kudüs" gibi isimlerle de zikredilmektedir. Bir hadiste ise bunlara ilaveten "En-Nâmus" diye isimlendirilmektedir.

Sur meleği: Hz. İsrail

Sûra üfleyecek olan meleğin adı İsrail'dir. Adı hadislerde dört büyük meleğin içinde zikredilir. İsrail (a.s.) sûra iki defa üfleyecek; ilkinde kıyamet kopacak, ikincisinde ise tekrar diriliş meydana gelecektir. Bu görevinden dolayı İsrail'e "Sûr meleği" ismi de verilmektedir. Peygamber (s.a.v.)'e sûrun mahiyeti sorulunca şöyle demiştir: "Üfürülen bir boynuzdur." (Ahmed b. Hanbel, II, 196).

Peygamber (s.a.v.): “İsrâfil suru tutmuş hazır bir şekilde kendisine ne zaman üfürmek için emredileceğini bekliyor.” buyurmuştur. (Taberî, Câmiu’l-Beyân, VII, 211; İbn Kesir, Tefsîru’l-Kur’âni’l-Azim, Mısır, t.y. III, 276

Ölüm meleği: Hz. Azrail

Görevi ölüm vakti gelenlerin ruhunu teslim almaktır. Kur’an’da “Melek-ul mevt” yani “Ölüm meleği” namıyla ifade edilmiştir.

De ki: “Size vekil kılınmış olan ölüm meleği canınızı alacak, sonra döndürülüp Rabbinize götürüleceksiniz.” (Secde: 11)

Kâinattaki hadiseleri idare eden melek: Hz. Mikâil

Dört büyük melekten biri olup Allah tarafından yağmurun yağdırılması, rüzgârın estirilmesi, mevsimlerin tanzimi gibi tabii olaylara ve mahlûkatın rızıklarının idaresine vasıta kılınmıştır. İsmi Kur’an’da sadece bir ayette geçer. Hz. Mikâil yeryüzü tarlasında ekilen İlahî sanat eserlerine Cenab-ı Hakk’ın kuvvetiyle ve emriyle nezaret eden bir melektir.

Kirâmen Kâtibîn melekleri

İnsanın sağında ve solunda görevli olarak bulunan iki meleğin adıdır. Sağdaki iyi iş ve davranışları, soldaki ise kötü iş ve davranışları tespit etmekle görevlidir. “Hafaza melekleri” adı da verilen bu melekler kıyamet günü hesap sırasında yapılan işlere de şahitlik edeceklerdir.

Mukarrebûn melekleri

İlliyyûn ve Kerûbiyyûn, Kerûbiyyûn olarak da anılan bu melekler Allah’ı tesbih ve zikirle görevli olup O’na çok yakın ve O’nun katında şerefli bir mevkide bulunurlar.

Hamele-i arş melekleri

Arşı taşıyan meleklerin adıdır. Kur’an’da haklarında şöyle buyrulur: “Arşı taşıyan, bir de onun çevresinde bulunan melekler devamlı olarak Rablerini zikreder ve O’na hamd ederler.”

Münker ve Nekir melekleri

Ölümünden sonra kabirde sorgu ile görevli iki melektir. “Münker” ve “Nekîr” kelimeleri bilinmeyen, tanınmayan ve yadırganan anlamlarına gelmektedir. Mezardaki şahsa hiç görmediği bir şekilde gelmeleri sebebiyle bu ismi almışlardır. Bu iki melek kabirdeki ölümlere: “Rabb’in kim? Peygamberin kim? Kitabın ne?” şeklinde sorular yöneltirler ve o insana alacakları cevaplara göre muamele ederler.

Bu zikredilen meleklerden başka daha birçok melek vardır. Hadis-i şeriflerde insanın kalbine doğruyu ve gerçeği ilham eden, Kur’an okunurken yeryüzüne inen, yeryüzündeki hayvanların manevi çobanları olan, bulutları sevk eden, gök gürültüsünü çıkaran ve daha başka birçok çeşit meleklerden bahsedilmiştir.

Her ruhu bizzat Hz. Azrail (a.s.) mı kabzediyor?

Her ruhu bizzat Hz. Azrail’in kendisi mi kabzediyor yoksa yardımcıları mı var? Ve Hz. Musa (a.s.)’ın ölüm anında ölüm meleğine tokat vurması nasıl olmuştur? Bu iki meselede 3 farklı görüş vardır:

Birinci görüş: Hz. Azrail (a.s.) herkesin ruhunu bizzat kendisi kabzeder. Bir iş bir işe mani olmaz. Çünkü nuranıdır. Nurani bir şey hadsiz aynalarda ve hadsiz yerlerde aynı anda bulunabilir ve temessül edebilir. Nuraninin aksi o nurani zatın bütün özelliklerine maliktir. Onun aynısı sayılır.

Mesela güneş bir olmakla birlikte denizlerin hadsiz kabarcıklarında, yağmurların damlalarında, semanın yıldızlarında ve her şeffaf eşyada aynı anda gözüktür. Bir yerde gözükmesi başka bir yerdeki aksine mani olmaz. Ve her yerde hararetini, rengini ve diğer özelliklerini gösterir. Yani bir cihette her şeffaf zerre hakiki bir güneşi içinde bulundurur. Ayrıca güneşin tecellisi aynanın şekline göredir. Ayna kırmızı ise kırmızı gözüktür, sarı ise sarı ve yeşil ise yeşil gözüktür. Güneş yarı nurani ve cansız bir varlık olmasıyla birlikte böyle hadsiz eşyada aynı anda tecelli edebiliyor ve hususiyetleriyle birlikte oralarda aynı anda

bulunabiliyorsa elbette nurdan yaratılmış, maddeden uzak ve hakiki nurani olan Hz. Azrail gibi bir meleğin aynı anda binler yerde, bütün hususiyetleriyle birlikte bulunabileceğini kabul etmek gerekir.

Hatta bırakın bir meleği, dünyada maddiyattan uzaklaşıp maneviyata yaklaşmayı başaran evliyalar dahi aynı anda birçok yerde gözükmüştür. Somuncu Baba'nın sohbet ettiği, caminin yedi kapısından aynı anda çıktığı ve yedi farklı kişiye aynı anda misafir olduğu sağlam haberlerle bize ulaşmıştır. Yine bu sır ile evliyanın büyüklerinin aynı anda hem Hac'da, hem mescidinde hem de daha birçok yerde olduğu vakidir ve bu tür hadiseler inkâr edilemeyecek kadar çoktur.

Demek, her bir ferd bir ayna gibi Azrail (a.s.)'ın tecellisine mazhar olmaktadır. Güneşin farklı aynalarda farklı farklı gözükmesi gibi, Hz. Azrail de her bir ferde farklı farklı tecelli eder. Günahkâra olan haşmetli tecellisi ile salih kişilere olan tecellisi bir değildir. Her bir kişi yaşadığı hayata göre, Azrail'in farklı bir görüntüsüne ayna olur.

Nasıl ki Cebrail (a.s.) bir vakitte Dıhye ismindeki bir sahabenin şekliyle huzur-u Nebevide görüldüğü gibi, aynı o vakitte Arş-ı Âzam'ın önünde, doğudan batıya kadar geniş o muhteşem kanatlarıyla secde ediyor ve daha binler yerde o yerin kabiliyetine göre temessül ediyor.

Aynen bunun gibi, Hz. Azrail de bir tek varlık iken nurani olması ve temessül etmesi sırrıyla binler yerde aynı anda gözüktür. Bir ruhu kabzetmesi diğerini kabzetmesine mani olmaz. Ve her kişiye farklı bir şekilde tecelli eder. Ayna siyah ise siyah, beyaz ise beyaz görülür.

İşte ruhların kabzı hakkında bu görüşü kabul edenlere göre, Hz. Musa Azrail'in bizzat şahsına değil, kendi aynasında temessül eden misalî Azrail'e tokat vurmuştur. Bu tokadın sebebi de hâşâ, Hz. Azrail'i tahkir değil, belki peygamberlik vazifesinin devamını talep ettiği için kendi hizmetine bir nevi set çekmek isteyen bir meleğe bir tokattır. Demek, bu tokat aşk-ı İlahîden ve Allah'ın dinine hizmet ve O'na ibadet etme şevkinden ileri gelmiştir.

İkinci görüş: Hz. Cebrail, Mikâil, Azrail gibi melekler bir ku-

mandan hükmünde olup kendilerine benzer küçük tarzda yardımcıları vardır. Ve o yardımcıları mahlukat nevlerine göre ayrı ayrıdır. Salih kişilerin ruhunu kabzedenden melek başkadır. İlim talebelerinin ruhunu kabzedenden melek başkadır. Ve günahkârların ruhunu kabzedenden melek başkadır. Ve bunlar gibi...

Bu görüşe göre, Hz. Musa, Azrail (a.s.)'a değil, Hz. Azrail'in bir yardımcısının yüzüne yukarıda zikrettiğimiz sebepten dolayı bir tokat vurmuştur.

Üçüncü görüş: Daha evvel de beyan ettiğimiz gibi, bazı melekler vardır ki **“Kırk bin başı var. Her başında kırk bin dili var. Ve her bir dilde de kırk bin tesbihatı vardır.”**

Bu üçüncü görüşün sahiplerine göre, Hz. Azrail de böyle haşmetli bir melektir. Her bir ferde müteveccih bir yüzü ve ona bakar bir gözü vardır. Demek, bu görüşün sahiplerine göre, Hz. Azrail'in fertler adedince başları bulunmaktadır.

Bu izaha göre, Hz. Musa Azrail (a.s.)'ın asli mahiyetine ve hakiki şekline değil, kendisine müteveccih olan yüzüne bir tokat vurmuş ve gözünü çıkarmıştır. En iyisini Allah bilir.

Melekler vazifelerinde hakiki tesire sahip midirler?

Melekler dâhil hiçbir sebep ve vasıtanın hakiki tesiri yoktur. Kuvvet ve kudret ancak Allah'a aittir. Ve bütün işleri gören Allah'ın nihayetsiz kudretidir. Melekler ve diğer sebepler ancak o kudretten gelen hakiki tesirleri ilan ve neşretmek ile vazifeli memurlardır. Demek, melekler ve sebepler dairesi hükümetin kalem dairesi hükmündedir ki yukarıdan gelen emirlerin tebligatını yaparlar.

Meleklerin ve diğer sebeplerin Allah'ın icraatlarına vasıta kılınmalarının sebebi ise Allah'ın izzetinin ve azametinin perdeyi gerektirmesidir. Nasıl ki büyük bir kumandan koğuşları teftiş etmez; bir vali, bir zabıta gibi pazarda ceza kesmez; bir emniyet müdürü, bir

trafik polisi gibi arabaları durdurmaz. Çünkü bu işler onların makam ve izzetlerine uygun değildir ve bu yüzden bu gibi icraatları vasıtalar ile görürler. Aynen bunun gibi, Allah'ın izzet ve azameti de sebepler ile iş görmeyi gerektirir. Tek fark Allah'ın vasıtaları, icraatçıları değildirler ve hiçbir kudret ve tesirleri yoktur. O sebeplerin ve meleklerin vazifesi kudretinin icraatını ilan etmektir. Demek, melekler ve diğer sebepler Allah'ın kudretinin izzetini ve rububiyetinin haşmetini göstermek için icad edilmiş bir takım vasıtalarlardır. Meleklerin ve diğer sebeplerin yaratılışının bir hikmeti de gafil ve cahil olanlar hadiselerdeki hikmetleri, güzellikleri göremedikleri için Cenab-ı Hakk'tan şikâyetle başlarlar. İşte o şikâyetin hedefini değiştirmek için araya melekler ve sebepler konulmuştur. Bu sırrı şu manevi temsil ile daha iyi anlayabiliriz: Hz. Azrail (a.s.) Cenab-ı Hakk'a demiş:

– Ruhları alma vazifesinde senin kulların benden küsecekler ve benden şikâyet edecekler.

Cenab-ı Hakk hikmet lisanıyla ona cevap vermiş:

– Senin ile kullarımın arasına musibetler, hastalıklar perdesini bırakacağım. Ta şikâyetleri onlara gidip ölümü senden bilmesinler ve sana küsmesinler.

Evet, nasıl ki hastalıklar ve musibetler Hz. Azrail'e bir perdedir. Ölümde zannedilen fenalıklardan dolayı edilen şikâyetlere mercidir. Aynen öyle de Hz. Azrail (a.s.) dahi Cenab-ı Hakk'ın kudretine bir perdedir ki ruhların kabzında zahiren merhametsiz gibi görünen ve rahmetin kemaline uygun düşmeyen bazı hallere merci olmak ve şikâyetleri kendine celbetmek için o memuriyetle vazifelendirilmiştir. Evet, izzet ve azamet ister ki esbab perdedar-ı dest-i kudret ola aklın nazarında, tevhid ve celal ister ki esbab ellerini çeksin tesir-i hakikiden.